

z kapitalistických armád

ARMÁDNÍ SBOR AMERICKÉ ARMÁDY V ÚTOČNÉM BOJI

Podplukovník ing. František Trousil

Názory amerického velení na charakter, způsoby vedení a použití ozbrojených sil v příští možné válce jsou ovlivňovány přijatou strategií „pružné reakce“. Její podstata spočívá na nepřetržité bojové pohotovosti a připravenosti ozbrojených sil k vedení jak všeobecné jaderné války, tak omezené války s použitím jaderných zbraní nebo bez jejich použití.

Vítězství v jaderné válce je možné dosáhnout společným úsilím všech druhů ozbrojených sil při zachování hlavní úlohy **vojenského letectva a vojenského námořnictva**, které disponují strategickými prostředky jaderného napadení.

Pozemní vojsko považuje americké velení za druh ozbrojených sil, který je schopen vést dlouhodobou bojovou činnost na různých válčích.

Pozemní vojsko je určeno k vedení útočných, obranných, výsadekových, aeromobilních a námořních výsadekových operací. Podle charakteru válčičtí, důležitosti operačních směrů a plněných úkolů se rozvíjejí a vytvářejí svazky, vyšší taktické svazky a svazy, pozemního vojska (divize, armádní sbory, polní armády nebo skupiny armád).

Složení armádního sboru americké armády

Armádní sbor americké armády je vyšším taktickým svazkem, který zpravidla působí v sestavě polní armády nebo samostatně.

Armádní sbor nemá pevnou organizační strukturu. Jeho složení je závislé na stanoveném úkolu, místě v operační sestavě, na počtu útvarů a svazků, které jsou k dispozici a na složení vojsk protivníka. Tabulky počtů určují pouze základní (typovou) organizaci a celkový početní stav osob, výzbroje, bojové techniky a materiálu.

Ve složení armádního sboru mohou působit i spojenecké jednotky, útvary a svazky.

Stálé útvary a jednotky armádního sboru jsou:

- velitelství a velitelská rota armádního sboru,
- velitelství a velitelská baterie sborového dělostřelectva,

- letecká rota,
 - ženijní topografická rota,
 - spojovací prapor.
- Další jednotky, útvary a svazky se armádnímu sboru přidělují.

Armádnímu sboru na hlavním směru mohou být organicky přiděleny tyto jednotky, útvary a svazky:

- pěší divize 1
- obrněná divize 1
- mechanizovaná divize 2
- lehký obrněný pluk 1
- mechanizovaný prapor 2
- tankový prapor 2
- dělostřelecký oddíl H 155 mm (tažený) 2
- dělostřelecký oddíl H 155 mm (samohybný) 4
- dělostřelecký oddíl K 175 mm (samohybný) 4
- dělostřelecký oddíl H 203,2 mm (samohybný) 6
- oddíl DR HONEST JOHN 2
- oddíl RS SERGEANT 1
- průzkumný dělostřelecký oddíl 1
- baterie světlometů 1
- oddíl PLRS HAWK (tažený) 1
- oddíl PLRS HAWK (samohybný) 3
- pládo VULCAN/CHAPARRAL 1
- zadýmovací rota 4
- ohňometná rota (mechanizovaná) 1
- chemická rota přímé podpory 1
- ženijní prapor 8
- rota samohybných mostů „MF AB-F“ 2
- mostní rota 2
- pontonová rota 2
- maskovací rota 1
- rota sklápěcích automobilů 2
- rota lehkých ženijních strojů 2
- rota hloubkového průzkumu 1

- rota rádiového průzkumu, rušení a kontroly 4
 - prapor elektronické války 1
 - rota vojenského zpravodajství 1
 - prapor vojenské policie 1
 - spojovací rota 1
 - spojovací rota 1
 - rota výsadkových vrtulníků 4
 - rota bitevních vrtulníků 2
 - rota vzdušného pozorování 1
 - rota středních vrtulníků 4
 - průzkumná letecká rota 1
 - velitelství a velitelská rota samostatné brigády 1
 - velitelství a velitelská baterie polní dělostřelecké skupiny 4
 - velitelství a velitelská baterie protiletadlové raketové skupiny 1
 - velitelství a velitelská rota skupiny vojskového letectva 1
 - velitelství a velitelská rota leteckého praporu 2
 - velitelství a velitelský odřad chemického zadýmovacího praporu 1
 - velitelství a velitelská rota ženijní brigády 1
 - velitelství a velitelská rota ženijní skupiny 2
 - velitelství a velitelská rota praporu rádiového průzkumu, rušení a kontroly 1
- Některé jednotky a útvary organicky přidělené armádnímu sboru se podle rozhodnutí velitele sboru dočasně přidělují podřízeným svazkům a útvarům. Kromě těchto prostředků mohou být armádnímu sboru dočasně přiděleny další jednotky, útvary a svazky nebo speciální odřady všech druhů vojsk a služeb (např. odřady pro ukládání jaderných min).

Organizace a vedení útočného boje armádním sborem

Útok může být podle vývoje situace veden na protivníka, který spěšně přešel do obrany nebo který zaujímá připravenou obranu. Útok protivníka, který spěšně přešel do obrany, bude veden jak na počátku války tak v jejím průběhu. Charakteristickým pro tento druh bojové činnosti budou střetná sražení, rozvinování útvarů a jednotek z chodu a vedení boje při odtržení od hlavních sil. Útok na předem připravenou obranu bude zpravidla zahajován z bezprostředního dotyku s protivníkem. Hlavní formy manévru v útočném boji armádního sboru jsou průlom, čelní útok a obchvat.

Průlom obrany se používá tehdy, nemá-li protivník odkryté boky. Hlavní úder

je přitom veden v poměrně úzkém úseku. Cílem průlomu je narušit celistvost obrany palbou a především jadernými zbraněmi rozčlenit, izolovat a ničit protivníka po částech. Úder na pomocném směru je veden s cílem rozšířit úsek průlomu a nedopustit, aby se protivník odpoutal.

Čelní útok je veden na celé frontě a používá se zejména k ničení slabšího protivníka při hromadném použití jaderných zbraní a při útoku na pomocném směru společně s ostatními formami manévru.

Obchvat se používá na odkrytém boku protivníka a v mezerách, které vzniknou v obraně po jaderných úderech. Úspěch obchvatu závisí především na pohyblivosti vojsk a na překvapení. Část sil při ob-

chvatu poutá protivníka čelně a ostatní síly na směr hlavního úderu obcházejí hlavní uskupení a vycházejí do jeho týlu s cílem přehradit ústupové komunikace. Obchvat může být i dvoustranný. Variací obchvatu je obejít, při kterém je snahou ovládnout objekty ve větší hloubce obrany než při obchvatu.

Základem útočné činnosti vojsk musí být dovedné a cílevědomé využití výsledků použití jaderných zbraní. Hlavní úder se přitom předpokládá vést proti hlavnímu uskupení vojsk v obraně protivníka, na

kteřé byly použity jaderné údery. Proti slabě vybudovaným a obsazeným úsekům obrany se hlavní úder povede především v těch případech, kdy protivník není schopen rozvinout větší síly na důležitých směrech.

Za základní princip útočného boje se počítá nepřetržitý pohyb vojsk v rozčleněných bojových sestavách, které nevytvářejí pro bránci se vojska protivníka vhodné cíle k ničení a umožňují v krátké době vytvořit uskupení k vedení rozhodného úderu.

Úloha a místo armádního sboru v útočné operaci polní armády

Úloha armádního sboru v sestavě polní armády je závislá na úkolu a místě v operačním uskupení armády. Armádní sbor může být v prvním nebo ve druhém sledu polní armády, na hlavním nebo pomocném směru a může být použit samostatně na samostatném operačním směru nebo jako záloha velitele skupiny armád.

Armádní sbor v prvním sledu na směr hlavního úderu armády plní hlavní úkol armády. Podle poznatků ze cvičení polní armáda přechází do útoku nejčastěji v operační sestavě učené v jednom sledu s jednou až dvěma divizemi v záloze. Tyto divize se zpravidla v průběhu operace podřizují armádním sborům. Z toho vyplývá, že armádní sbory plní úkoly na celou hloubku armádní operace.

Složení a posilování armádního sboru

Armádní sbor na hlavním směru může mít dvě — tři mechanizované a jednu obrněnou divizi nebo dvě mechanizované, jednu pěší a jednu obrněnou divizi.

Základ posilování armádního sboru v soudobém boji tvoří útvary jaderného napadení a přidělené jaderné náplně, které se vyčleňují podle důležitosti úkolu sboru v rámci útočné operace a podle počtu jaderných náplní, které jsou k dispozici.

Podle názoru amerického velení nedovoluje manévrový charakter soudobého boje uskutečňovat větší přeskupování vojsk a změny v podřízenosti přidělených útvarů a jednotek v průběhu boje. Proto se předpokládá přidělovat armádnímu sboru v útoku i obraně stejné množství těchto prostředků.

Šířka útočného pásma, hloubky úkolu a tempo útoku

Armádní sbor dostává při čelním útoku nebo průlomu obrany protivníka za použití jaderných zbraní na směr hlav-

ního úderu **útočné pásmo** široké 40 až 50 km a na pomocném směru do 80 km.

Hloubka bližšího a konečného úkolu sboru bude v každém konkrétním případě záviset na úloze a místu sboru v armádní útočné operaci. Hloubka bližšího úkolu sboru může být 40—60 km a konečného úkolu 200—250 km (80—120 km i více bez jaderných zbraní).

Bližším úkolem sboru může být průlom celé taktické hloubky obrany, zničení protivníka a ovládnutí objektů zabezpečujících další vedení útoku. Konečným úkolem sboru bude boj se zálohami protivníka, ovládnutí důležitých objektů zabezpečujících splnění bližšího úkolu armády a vytvoření podmínek pro rozvíjení úspěchu v operační hloubce.

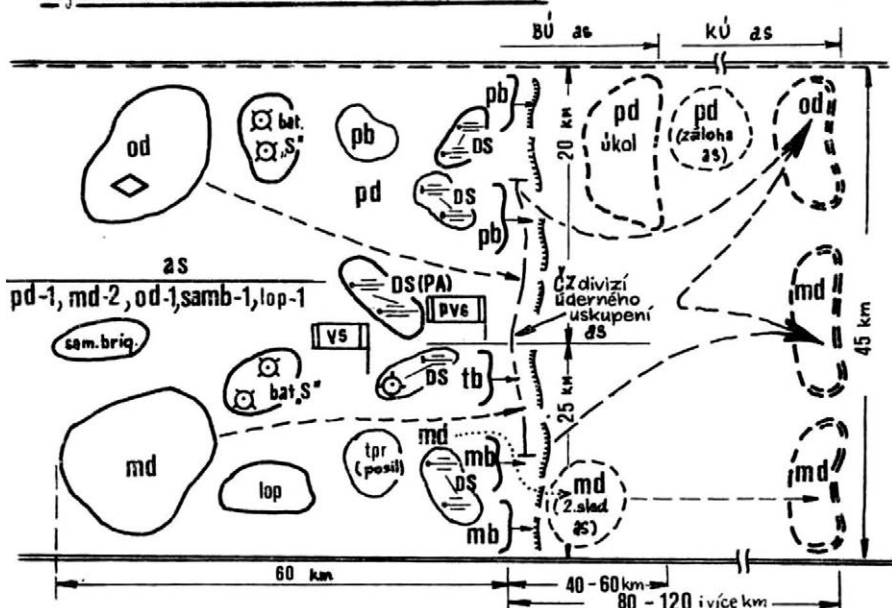
Střední tempo útoku činí při průlomu taktické hloubky obrany 40—45 km za den. Bez použití jaderných zbraní 20 až 30 km za den.

Bojová sestava a rozdělení sil a prostředků

Bojová sestava armádního sboru závisí na bojovém úkolu, počtu prostředků jaderného napadení, charakteru terénu a druhu obrany, kterou zaujímá protivník a může mít několik variant.

Bojová sestava armádního sboru v prvním sledu polní armády na hlavním směru má zabezpečovat rychlé využití účinků jaderných úderů a protijadernou ochranu vojsk. Může být členěna do jednoho nebo dvou sledů a obvykle zahrnuje: obrněné, mechanizované nebo pěší divize prvního sledu, divize druhého sledu nebo zálohu velitele sboru, sborové dělostřelectvo, vojenské letectvo a zálohy druhů vojsk a služeb.

Nejčastěji se v rámci sboru vytváří úderné uskupení složené z mechanizované a obrněné divize (viz schéma 1). Jeho úkolem je zničit vojska protistojícího pro-

tivníka a jeho raketové prostředky, rychle rozvíjet útok a ovládnout důležité prostory (objekty) v hloubce a upevnit dosažený prostor.

Hlavní síly úderného uskupení se rozmísťují rozptýleně v prostorech soustředění, vzdálených od čáry dotyku 40 a více km a zasazují se do boje z chodu ihned po jaderných úderech.

K poskytnutí účinnější palebné podpory může být každé divizi úderného uskupení dočasně přidělena jedna – dvě polní dělostřelecké skupiny, každá ve složení 4–5 dělostřeleckých oddílů 155mm a 203,2mm houfnic a oddílů dělostřeleckých raket „HONEST JOHN“ (LANCE“). Dělostřelecké skupiny se rozvíjejí na směrech útoku divizí k zabezpečení palebné podpory při zasazení jednotlivých divizí úderného uskupení do boje a v dalším zesilují palbu divizního dělostřelectva.

Armádní sbor v prvním sledu polní armády může činit bojovou sestavu také do dvou sledů s pěšími a mechanizovanými divizemi v prvním sledu a s obrněnou divizí ve druhém sledu (**viz schéma 2**). Hloubka bojové sestavy v tomto případě může dosahovat 60–90 km. Nevylučuje se však ani možnost použití obrněné divize v prvním sledu sboru na směr hlavního úderu. V takovém případě do druhého sledu bude včleněna jedna z mechanizova-

ných divizí. Mechanizovaná divize se za-
čleňuje do druhého sledu též v případech,
kdy armádní sbor nemá ve svém složení
obrněnou divizi.

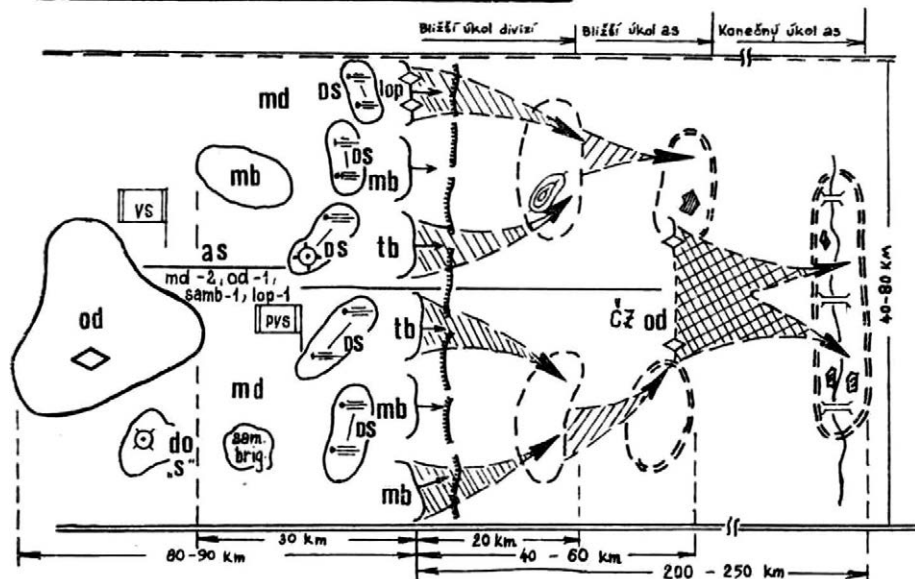
Druhý sled sboru je určen k rozvíjení útoku na směru hlavního úderu. Jednotlivé svazky a útvary druhého sledu se mohou účastnit ničení uskupení, která zůstávají na bocích a v týlu útlačících vojsk nebo mohou zaměnit svazky prvního sledu, jímž byly způsobeny velké ztráty nebo plnit jiné úkoly.

Záloha velitele sboru se vyčleňuje v případě, že není vytvořen druhý sled. Zpravidla se do ní začleňuje samostatná brigáda a lehký obrněný pluk a další jednotky druhý vojsk a služeb.

Sborové dělostřelectvo zahrnuje dělostřelecké skupiny, protiletadlovou raketovou skupinu a samostatné raketové a dělostřelecké oddíly, útvary a jednotky.

Dělostřelecké skupiny jsou určeny k zesílení palby divizního dělostřelectva a poskytování všeobecné podpory svazkům a útvarům sboru. Dělostřelecké skupiny se používají buď centralizovaně nebo se předávají do podřízenosti velitelům divizí (bez oddílů řízených střel).

Protiletadlová raketová skupina brání v průběhu útočného boje hlavní uskupení vojsk sboru, prostředky jaderného napadení a další důležité objekty v pásmu sbor-

ru proti úderům vzdušného protivníka, vede radiolokační průzkum a uvědomuje vojška sboru o vzdušném protivníkovi a vede boj se vzdušnými výsadbami ve vzduchu.

Vojskové letectvo se zpravidla používá centralizovaně. Letecké prapory a samostatné letecké rotý se rozmísťují 30 až 50 km od čáry dotyku. Vlastními prostředky zabezpečují výstavbu vzletových a přistávacích ploch, převážně z hliníkových rohoží. V pásmu sboru se kromě toho budují ještě 1–2 krátká letiště.

Součástí bojové sestavy armádního sboru je i taktický vrtulníkový výsadek, který se rozmísťuje před nebo v prostoru druhého sledu sboru. Výsadek se vyznačuje zpravidla ze samostatné brigády nebo z divize druhého sledu, popřípadě z druhého sledu divize, která útočí na pomocném směru. Hodnota výsadku je zpravidla zesílený prapor; vysazuje se ve vzdálenosti 12–50 km od čáry dotyku. V některých případech může sbor vytvořit ně-

kolik taktických vrtulníkových výsadbů každý v hodnotě zesílené rotý až zesíleného praporu. K centralizovanému použití brigády jako taktického vrtulníkového výsadku nemá sbor dostatek prostředků vzdušné přepravy. Při použití několika taktických vrtulníkových výsadbů v hodnotě praporu musí být sbor posílen dopravními vrtulníky od polní armády. Celkem může být v pásmu sboru vysazeno prostředky sboru jedním koloběhem současně 8 výsadbů, každý v hodnotě zesílené rotý. Doba vedení bojové činnosti taktického vrtulníkového výsadku v síle rotý v bojové sestavě protivníka se předpokládá 10–12 hodin a v síle praporu 20–24 hodin.

Lehký obrněný pluk, není-li dočasně zařazen do zálohy velitele sboru, se používá k vedení průzkumu v celém útočném pásmu sboru a v případě nutnosti k přehrazení vzniklých mezer mezi divizemi, nebo ohroženého směru na bocích bojové sestavy sboru.

Vedení útočného boje

Armádní sbor může přejít do útoku s úderným uskupením, soustředěným ve vzdálenosti 40 km i více od předního okraje vlastních vojsk nebo divizemi prvního sledu z přímého dotyku s protivníkem s následným zasazením druhého sledu (zálohy) do boje. Přechod do útoku úder-

ným uskupením je v současných podmínkách nejpravděpodobnější.

Při průlomu obrany úderným uskupením se doporučuje zahájit přesun vojsk tak, aby čelní útvary k hodině „H“ vyšly na čáru zteče. Divize se obvykle přesunují ve dvou sledech se dvěma brigádami

v prvním a jednou brigádou ve druhém sledu. Každá brigáda prvního sledu se přesunuje zpravidla po dvou osách, 5 až 8 km před čarou zteče se rozčleňuje do rotních proudů a při zjednáni dotyku s protivníkem se rozvíjí do bojové sestavy.

Aby se nesnižovalo útočné tempo a neomezoval manévr divizí úderného uskupení, doporučuje se stanovit divizím hlubší úkoly, které co do hloubky mohou být někdy totožné s bližším a konečným úkolem sboru.

Přidělené a divizní dělostřelectvo zaujímá palebná postavení na směrech zasazení divizí a účastní se dělostřelecké přípravy a palebného zabezpečení zasazení divizí do boje.

Po vyjití prvosledových útvarů divizí úderného uskupení na čáru zteče přenáší se palba dělostřelectva do hloubky a vojska sboru přicházejí ke zteči pokud možno v proudech, což umožňuje rychle prolomit obranu a urychleně vyjít do týlu protivníka. K udržení vysokého tempa útoku se předpokládá vysazení taktických vrtulníkůvých výsadků, jejichž síla a složení budou závislé na bojovém úkolu a situaci protivníka.

V průběhu útoku s cílem udržet vysoké tempo se vedou jaderné údery na předem plánované cíle nebo na nově zjištěné cíle (objekty). Velitel polní armády zpravidla v průběhu útoku vyčleňuje část jaderné munice ze své zálohy armádním sborům a velitel armádního sboru divizím.

Úseky zničeného, zaplaveného a zamořeného úseku, pásma radioaktivního zamoření, ohniska požárů vzniklá v důsledku působení ničivých faktorů jaderných úderů vlastních i protivníka, se obcházejí nebo překonávají především obrněnými a aeromobilními jednotkami.

Mechanizovaná (pěší) divize, v jejímž pásmu je zasazována divize úderného uskupení, působí po jejím zasazení za ní, ničí zbylé opěrné body protivníka nebo může být vyvedena do druhého sledu sboru.

Při odražení protiztečí (protiúderu) se doporučuje použít divize úderného uskupení k vedení úderu do boků a týlu protizteče protivníka a divize působící za úderným uskupením k čelnímu poutání protivníka. K rychlému zničení uskupení protizteče (protiúderu) se plánují jaderné údery. Nevylučuje se však možnost obejít uskupení protivníka divizemi úderného uskupení a zničit je divizemi, které postupují za úderným uskupením.

Po splnění bližšího úkolu sboru, divize úderného uskupení opevňují ovládnuté ob-

jekty a přeskupují se k zabezpečení plnění dalšího úkolu. K tomuto účelu může být jedna z divizí, obvykle obrněná, zesílena jedním až dvěma tankovými prapory a mechanizovaná divize tankovým praporem a samostatnou brigádou, popřípadě dělostřelectvem.

Při průlomu obrany divizemi prvního sledu se vojska po jaderných úderech v době dělostřelecké přípravy přesunují na čáru zteče. Po vyjití vojsk na tuto čáru dělostřelectvo přenáší palbu do hloubky a vojska zahajují zteč.

Tanky a mechanizovaná pěchota s využitím jaderných úderů a paleb dělostřelectva se snaží co nejrychleji ovládnout určené objekty. K zabezpečení rychlého útočného tempa a průlomu taktické hloubky obrany se předpokládá vedení jaderných úderů na zjištěné objekty a použití taktických vzdušných výsadků, jejichž složení bude závislé na plněném úkolu. Jako taktický vrtulníkový výsadek může být použita rota, prapor nebo brigáda s cílem ničit prostředky jaderného napadení, obsadit a udržet po příchodu útočících útvarů důležité úseky terénu, komunikační uzly, přechody přes vodní překážky, vybudovaná a protivníkem nezaujatá postavení a jiné objekty.

Úkolem divizí prvního sledu je v tomto případě prolomit celou taktickou hloubku obrany protivníka. Pozornost velitelů svazků a útvarů je zaměřena na zabezpečování boků a styků, neboť se počítá s tím, že činnost svazků na směrech a v širokých pásmech vytváří pro protivníka výhodné podmínky k vedení úderů do boků. K odražení protiúderů a protiztečí protivníka se plánuje použít sil a prostředků divizí prvního sledu, palby sborového dělostřelectva, jaderných úderů a úderů letectva. Jaderné údery se v tomto případě doporučuje vést v době, kdy protivník vyjde na čáru rozvinutí.

Při pokusu protivníka vyvést vlastní vojska z boje k zaujetí nových přípravných obranných postavení se vyžaduje od útočících vojsk zmařit odchod jadernými údery, rychlou a smělou činnost.

Po splnění bližšího úkolu divize prvního sledu zasazují do boje své druhé sledy s cílem splnit rychle konečné úkoly. K zabezpečení zasazení druhých sledů divizí a k udržení rychlého tempa útoku se předpokládá vést jaderné údery prostředky divizí a sboru a také použití taktických vrtulníkových výsadků. Po splnění bližšího úkolu sboru divize prvního sledu opevňují ovládnuté objekty a zabezpečují zasazení druhého sledu sboru (obrněné nebo mechanizované divize).

Zasazení divize (divizí) druhého sledu se uskutečňuje z chodu. Divizi se v tomto případě přiděluje do 20 až 25 jaderných náplní a dočasně jí mohou být podřízeny 1—2 dělostřelecké skupiny (5—10 oddílů). Kromě toho může být divize posílena tankovým praporem a protiletadlovým dělostřeleckým oddílem VULCAN/CHAPARRAL. Dělostřelecké skupiny, které zabezpečují zasazení divize a skupina, která je divizi dočasně podřízena, včas zaujmají palebná postavení v pásmu zasazované divize. Dělostřelecké zabezpečení se uskutečňuje zpravidla krátkým palebným přepadem, kterému předcházejí jaderné údery na hlavní odpory protivníka. Palebné úkoly k zabezpečení zasazení druhého sledu (zálohy) se stanoví předem. Již v přípravném období se zpracovává plán paleb a určují se dělostřelecké útvary, které se účastní dělostřeleckého zabezpečení zasazované divize.

Po zasazení druhého sledu sboru se používají divize, které dosud působily v prvním sledu, k útoku na bocích nebo za divizi (divizemi) zasazenou z druhého sledu. Obvykle se předpokládá vyvedení jedné z divizí, která utrpěla v tomto období největší ztráty, do zálohy sboru nebo do zálohy armády k doplnění a sbor může být v tomto případě zesílen novou divizí ze zálohy armády.

Po zasazení druhého sledu sboru do boje nebo po splnění bližšího úkolu divizemi úderného uskupení zahájí sbor rozvíjení úspěchu. Hlavním úkolem sboru při rozvíjení úspěchu je rozdrtit vojska protivníka a ovládnout objekty zabezpečující nejvýhodnější podmínky k plnění dalšího úkolu polní armády.

Po splnění konečného úkolu může být armádní sbor podle situace vyveden do druhého sledu polní armády nebo může dostat nový úkol.